radu bercea

confesiuni cromatice

Editura MUŞATINII
Suceava – 2017

Editori:
CONSILIUL JUDEŢEAN SUCEAVA
Preşedinte: GHEORGHE FLUTUR
Vicepreşedinţi: VIOREL SEREDENCIUC, MARIN-GHEORGHE NIŢĂ

CENTRUL CULTURAL „BUCOVINA”
Manager: SORIN-VASILE FILIP

Redactor de carte şi prefaţator:
ION DRĂGUŞANUL

Dacă nu i s-ar furat viaţa, în 1959, când încă nu împlinise 20 de ani, dacă ucenicia sa la Şcoala de Arte Plastice şi Decorative „Octav Băncilă” din Iaşi nu ar fi fost atât de violent întreruptă, prin arestare şi îmbrâncire în temniţele bolşevice, alături de Alexandru Paleologu, Alexandru Zub, Alexandru Ivasiuc şi arhitectul Crasoveanu, Radu Bercea nu ar fi avut de recuperat, în ultimele două decenii, cu o frenezie incredibilă, nepământească, şi viaţă netrăită, şi viaţă creatoare, şi operă trăită pe dinăuntru. Ar fi fost, acum, la aproape 80 de ani, un artist cu opera împlinită, trăindu-şi clipa cu o anume împăcare sufletească, după lungul şir de inovaţii în artă, prin care s-ar fi desăvârşit.

Calvarul lui Radu Bercea a început în 30 aprilie 1959, pe când artistul (era licean la Şcoala de Arte Plastice „Octav Băncilă” din Iaşi, deci îşi merita titlul de artist), în vârstă de doar 19 anişori, a fost arestat şi, după un simulacru de proces, condamnat la 20 ani de muncă silnică, din care avea să execute, datorită presiunii internaţionale, numai 5 ani de martiriu necuvenit.

Întors în „libertatea” iluzorie a „lagărului socialist”, Radu Bercea, veşnic supravegheat şi suspicionat, n-a mai fost liber decât prin artă şi prin familia lui. Nici măcar după decembrie 1989 n-a mai putut retrăi libertatea, în care se iniţiase până la 19 ani, decât prin artă şi prin familie, arta lui Radu Bercea, inclusiv caricatura, însemnând religia lui, modul lui de manifestare creştin-ortodoxă într-o nestrămutată credinţă în Dumnezeu, iar familia însemnând acel „Paradesha”, care îngăduia străbunilor să intre în armonie cu Dumnezeu.

Delicat ca o mladă înflorită, căutând, mereu şi mereu, numai lumina, Radu Bercea există mai presus de vremuri şi de vremuiri. Există prin operele sale, aflate în colecţii din ţară şi din străinătate, există prin cele vreo cinci-şase cărţi-mărturie, pe care le-a „zidit”, de-a lungul ultimului deceniu, drept monument real al memoriei, în locul jalnicei prefăcătorii obşteşti a monumentului eroului necunoscut, există şi prin urmaşii săi, cei care i-au durat în suflet concreteţea pământească a Soarelui.

Prin Radu Bercea, memoria românilor bucovineni şi a Neamului Românesc, în general, capătă contururi precise, memoria identifică şi sublimează sau acuză.

Prin Radu Bercea, rânduiala durabilităţii, prin asumări şi, în egală măsură, prin delimitări, ni se dezvăluie în toată splendoarea ei, inclusiv în paginile acestei cărţi, care îşi caută şi îşi află locul ei inconfundabil în memoria Bucovinei

Radu Bercea, cel născut în satul lui Mircea Streinul şi al lui Liviu Rusu, în Cuciurul Mare, de lângă Cernăuţi, este urmaşul unui lung şir de răzeşi bucovineni, atestaţi documentar încă din 17 aprilie 1696, când străbunul lui, Toader Bercea, împreună cu Vasile Căzăcescul, Gavril Lucaveţchi, Gheorghiţă Onciulescul şi Darie Onciulescul, dăruiau mănăstirii Vijniţa „den hotarul Lucavăţului, o poiană, ci este în obârşie Mihoderca despre Vijniţă”. Acelaşi Toader Bercea este martor, câteva zile mai târziu, în 20 aprilie 1696, la o tranzacţie în Berhomet pe Siret, împreună cu Dumitraşco Simionciu, Gligorie Săul, Toader şi Savin Vonciul, Ion Măglei şi Gheorghiţă Vivor (Viore).

Documentul din 17 aprilie 1696 probează, prin consacratele reguli ale „dreptului valah” („Jure vicinitas”, lege străveche, prin care proprietarii unui lot comun de pământ făceau parte din acelaşi neam), că rădăcinile lui Radu Bercea ţin şi de neamul Lucavăţ, şi de neamul Onciul, rădăcinile lui în acest nord de ţară a Moldovei, anterioare Descălecatului, fiind confirmate documentar, pentru prima dată, în 16 februarie 1428.

Povestea este atât de interesantă, încât vă propun să ne oprim asupra ei.

Istoria satului Lucavăţ începe înainte de Descălecat, când un oarecare Pancu, tatăl lui Luca, defrişează pădurea, pe malul stâng al Siretului Mare, şi întemeiază vatra satului Panca sau Pancăuţi, pentru sine şi pentru ultimul său copil, aşa cum era datina vremii, apoi urcă prin lunca Siretului şi, dincolo de confluenţa acestuia cu pârâul Mihodra, ctitoreşte altă vatră de sat şi pentru feciorul său, Luca, noua vatră numindu-se Lucavăţ.

Dintre feciorii lui Luca, se afirmă doi, Stan şi Şerbco, prin slujbă credincioasă la Curtea lui Alexandru cel Bun. Prin urmare, voievodul întăreşte copiilor lui Stan (Iurie, Cozma şi Motruna) şi copiilor lui Şerbco (Simeon, Costea, Dieniş şi Şandru), în 16 februarie 1428, „ocina lor… două sate, anume Lucaveţ şi Pancăuţi şi cu toate poienile şi pădurile şi cu pâraiele, şi pe Siret în Sus, şi cu Mihodrea, al căror hotar se alătură de ele, de demult”.

Neamul lui Pancu avea să cuprindă, prin descendenţii lui, o bună parte dintre moşiile viitoarei Bucovina, urmaşii lui răzeşi fiind risipiţi, sub diverse nume, dobândite prin căsătoria nepoatelor, strănepoatelor şi răs-strănepoatelor lui Pancu, din Tereblecea, până în Vijniţa, şi din Ostriţa până sub culmile munţilor Carpaţi.

Radu, fiul lui Teofil şi al Eugeniei Bercea din Ostriţa, s-a născut la Cuciurul Mare pentru că în comuna lui Mircea Streinul şi a lui Liviu Rusu fusese angajat, ca pădurar, tatăl său, fiul fostului primar de Ostriţa, şi sub administraţie austriacă, şi sub administraţie românească. Printre strămunii săi identificabili în mărturii se numără, la Ostriţa, în 15 august 1893[1], Constantin Berce, Spiridon Berce şi Domnica lui Mihai Berce.

Datorită destinului, Radu Bercea mai are şi o altă genealogie, una plastică, şi aceasta pe deplin bucovineană, asupra căreia voi stărui mai mult.

În acuarelă, grafică şi peisaje în ulei, Radu Bercea, ca şi „pictorul Vladimir Nichitovici, unul din fruntaşii vechii gărzi a plasticii bucovinene, al cărui colorit completează fericit un desemn din cele mai minuţioase… continuă să atragă prin sinceritatea lor şi prin atmosfera de basm, pe care nici un fals modernism, fie chiar… loewendalist, n-o poate devaloriza”[2].

„Peisagii admirabile, dintre cele mai frumoase ale Bucovinei… Întotdeauna, generos în culoare, evită, totuşi, efectele imediate, aşa că nu vom găsi niciodată stridenţe în tablourile” lui Radu Bercea, la fel ca şi în tablourile profesorului Nichitovici… De admirabile calităţi sufleteşti… e admirabil şi în creaţiile sale. Într-un timp când pictura se află la periculoase răscruci, tablourile lui sunt un model de măiestrie tehnică, de grandoare a subiectului, de cuminţenie a tratării, aşa că, fără nici o ezitare, acest artist trebuie considerat ca un adevărat vrăjitor al penelului, ca un neîntrecut peisagist şi, în cele din urmă, ca un clasic al culorii”[3].

În pictura novatoare, modernă, pe care o practică mai ales în ultimul deceniu, Radu Bercea se înrudeşte cu Vladimir Zagorodnicov, în sensul că „opera lui e o permanentă lecţie de artă”, în care copleşesc „culoarea (un triumf de lumini şi de umbre) şi dinamica liniei”, Radu Bercea fiind, ca şi Vladimir Zagorodnicov, „un posedat al artei sale, un dinamic de pe marea linie a lui Van Gogh, colorist unic, un artist care biruie toate dificultăţile tehnice pentru a ridica, în fiecare tablou al său, un imn de slavă materiei transfigurată prin talent”[4].

Întreaga artă a lui Radu Bercea se desfăşoară sub aura Soarelui, sub aura cosmicei nevoi de lumină şi de puritate, iar dubla înrudire, cu Vladimir Nichitovici, iar prin el, cu Epaminonda Bucevschi, Archip Roşca şi Eugen Maximovici, şi cu Vladimir Zagorodnicov, îi conferă aura unei exponenţialităţi bucovinene ample.

Pentru pictura lui Radu Bercea sunt caracteristice şi reflexele (penetraţia reciprocă a unei culori în alta), el „ştie să creeze atmosferă, un dar pe care numai puţini artişti îl stăpânesc”, ca şi Leon Hruşcă, şi tot ca la Leon Hruşcă, întâlnim în tablourile lui Radu Bercea un „desen viguros, justă dozare a albului, atmosferă de vis. O „Iarnă” care trăieşte, care te invită la meditare, o „Iarnă” în care, ca să spunem aşa, simţim omătul şi copacii profilaţi pe-o perspectivă minunat de adâncă”[5], iar ca şi Paul Verona, Radu Bercea „este, în prima linie, colorist, preocupat de justeţea tonurilor şi de realizarea armoniilor, prin variaţiuni de nuanţe şi tonalităţi abundente. Ai spune că arta lui este acea a unui muzicant, cântată, cu adresă, pe o claviatură de note-culori, fără ca să existe preferinţa unui anumit tempo, a unei anumite măsuri, game sau note. Cu toate şi din toate, spre mângâietoare desfătare vizuală”[6].

Pictura lui Radu Bercea, ca şi cea a câmpulungencei Isidorei Constantinovici-Hein, „are prospeţime imaginativă şi lasă mereu impresia că tabloul a fost terminat de curând”[7], atributele principale ale picturii lui constând în „transparenţe de-o suavă luminozitate, un colorit deosebit de gingaş, o rară armonie a liniei”[8].

Înrudirile artistice bucovinene ale lui Radu Bercea, inclusiv cele spirituale cu consăteanul său Mircea Streinul, pe care nu întâmplător l-am tot citat, înrudiri pe care le-am identificat, de-a lungul anilor, cu o netrucată bucurie, conferă operei lui integrale, de la grafică, peisaj, portret şi până la arta novatoare modernă (nonconvenţională, cum o numise el), pe care o tot încearcă sisific în ultimele două decenii, un caracter mărturisitor, întreaga lui operă plastică însemnând, în fond, Bucovina, mărturisită de Radu Bercea.

Premiat în ţară şi în străinătate (Italia, Brazilia, Ţările Baltice, Ucraina etc.), Radu Bercea şi-a adunat

---

1 DEŞTEPTAREA, Nr. 17/1893, p. 136

2 SUCEAVA, nr. 5, 6 ianuarie 1939, p. 2

3 STREINUL, MIRCEA, *Un poet al paletei: Vladimir Nichitovici*, în „Suceava”, nr. 14, 18 ianuarie 1939, p. 2

4 STREINUL, MIRCEA, *Un fantast: Vladimir Zagorodnicov*, în „Suceava”, nr. 21, 28 ianuarie 1939, p. 2

5 STREINUL, MIRCEA, *Salonul de iarnă*, în „Suceava”, nr. 10, 13 ianuarie 1939, p. 2

6 POHONŢU, EUGEN, *Salonul de iarnă*, în „Junimea Literară”, nr. 1-6, ianuarie-iunie 1932, pp. 35-38

7 STREINUL, MIRCEA, *Salonul de iarnă*, în „Suceava”, nr. 3, 4 ianuarie 1939, p. 2

8 STREINUL, MIRCEA, *Doamna Isidora Constantinovici-Hein*, în „Suceava”, nr. 19, 24 ianuarie 1939, p. 3

frânturi de operă în cărţile: „Memoria retinei gulagului românesc” (2007), „Deportaţii / via Dolorosa / Bărăgan” (2010) – împreună cu Nicolae Ianăși, „Ţara lui tercea-Bercea” (2010), „Mărturii din infern” (2011), „Bucovina mărturisită de Radu Bercea” (2013) etc.

Sunt atât de multe și de diverse (de umor, de poezie, de proză, de teatru) cărţile ilustrate de Radu Bercea încât doar trecerea în revistă a autorilor care i-au solicitat desene, cu precizarea anilor în care și-au publicat cărţile, reprezintă o impresionantă listă: Theodor BODNAR (1996, 2004), Petru ŢĂRANU (2000, 2002), Irina IROD (2002), Anica FACINA (2002), Gheorghe SOLCAN (2002, 2005, 2009, 2010, 2011), Aurel BRUMĂ (2002, 2003), Valeriu STANCU (2002), Oana BOGHIAN (2005), A. PASCU (2006), Ion DRĂGUȘANUL (2007, 2011), Emil IANUȘ (2007, 2008, 2009, 2010), Ion COZMEI (2007), Constantin Ticu DUMITRESCU (2007), Mihai BURDUJA (2008), Efim TARLAPAN (2008, 2009), Vasile VOROBEŢ (2008), Ioan MOROȘAN (2009), Ion PRELIPCEANU (2009), Teona SCOPOS (2011), Rodica CĂLIN (2011), Luminiţa ALDEA (2011), Mihai TANDRU (2011), Dumitru ONIGA (2011), George UNGUREANU (2012) etc.

În aceeași „panoplie” a convieţuirii armonioase cu literatura ar intra și colaborările la publicaţiile „Zori noi”, „Tinerii Revoluţiei”, „Crai nou”, „NordPress”, „Revista Bucovinei”, „Urzica vieneză”, „Monitorul de Suceava, „Memoria”, „Tribuna Doamnelor”, „Minerul”, „Datini” etc., precum și la toate gazetele pe care le-a făcut subsemnatul, de-a lungul anilor.

Viaţa artistică a lui Radu Bercea cuprinde expoziţii personale remarcabile în România, în Brazilia, în Ucraina, în Ţările Baltice, în Franţa, dar și participări la expoziţii colective de prestigiu din ţară și din străinătate, pe care le-a contabilizat cu meticulozitate:

1964 – Expoziţie personală de grafică – Gura Humorului
1965 – Expoziţie colectivă judeţeană de pictură, sculptură și grafică – Suceava
1965 – Expoziţie republicană de pictură, sculptură și grafică – București
1966 – Expoziţie naţională de sculptură și grafică – București
1967 – Expoziţie personală de grafică – Reghin, Județul Mureș
1968 – Expoziţie de grafică – Târgu Mureș
1969 – Expoziţie personală de grafică – Târgu Mureș
1970 – Expoziţie colectivă de caricatură – Complexul Tipografic București
1971 – Expoziţie colectivă de pictură – Târgu Mureș
1972 – Expoziţie personală de caricatură – Reghin
1974 – Expoziţie personală de caricatură – Câmpulung Moldovenesc
1975 – Expoziţie de grup – Foto Plastică – Suceava
1976 – Expoziţie personală de caricatură – Casa Sindicatelor Suceava
1977 – Expoziţie personală itinerantă – Suceava
1977 – Expoziţie personală – Gura Humorului
1977 – Expoziţie personală – Miercurea Ciuc
1978 – Expoziţie personală – Muzeul Etnografic Gura Humorului
1978 – Expoziţie personală – Casa de Cultură Gura Humorului
1978 – Expoziţie personală de caricatură – Suceava
1978 – Expoziţie colectivă „Salonul umorului” – Brăila
1978 – Expoziţie colectivă de caricatură „Festivalul umorului Constantin Tănase” – Vaslui
1978 – Expoziţie colectivă de pictură, sculptură și grafică – Suceava
1980 – Anuala de pictură, sculptură și grafică – Suceava
1981 – Etapa interjudeţeană de pictură, sculptură și grafică – Suceava
1981 – Etapa republicană expoziţie colectivă
1982 – Expoziţie colectivă „Salonul umorului” – Brăila
1982 – „Salonul umorului” – Petroșani
1982 – Expoziţie de caricatură – Spitalul municipal Petroșani
1982 – Expoziţie de caricatură – Planetariul Suceava
1983 – Expoziţie personală de grafică „Lupta pentru pace”
1983 – „Sens interzis” – Suceava, Fălticeni, Gura Humorului
1983 – Expoziţie personală de grafică – Muzeul Etnografic Gura Humorului
1983 – Expoziţie colectivă de caricatură – „Salonul umorului” – Brăila
1983 – Anuala de pictură, sculptură și grafică – Suceava
1984 – Expoziţie colectivă de caricatură – „Salonul umorului” – Brăila
1984 – Expoziţie de grup – Muzeul Etnografic Gura Humorului
1984 – Expoziţie de grup – Suceava „Nordic”
1984 – Expoziţie colectivă – Casa de Cultură Gura Humorului
1984 – Expoziţie de caricatură – Caricaturiștii Suceveni – BTT Suceava
1984 – Expoziţie colectivă de pictură, sculptură și grafică – Ploiești

1985 – Expoziţie de caricatură – Casa de Cultură a Sindicatelor Suceava
1985 – Expoziţie de caricatură – Muzeul Etnografic Gura Humorului
1985 – Expoziţie de caricatură – „Salonul de vară” – Brăila
1986 – Expoziţie de grafică satirică – Suceava
1986 – Expoziţie de caricatură „Creionul” – Agenţia TAROM Suceava
1987 – Expoziţie de caricatură – „Salonul de vară” – Brăila
1987 – Expoziţie de caricatură – Vaslui
1987 – Expoziţie de grafică și pictură – Muzeul Etnografic Gura Humorului
1987 – Expoziţie de caricatură – „Circulaţia” – Casa de Cultură Suceava
1987 – Expoziţie de caricatură – „Aviaţia” – Aeroportul Salcea
1987 – Expoziţie de numismatică – Muzeul Etnografic Gura Humorului
1988 – Expoziţie de grafică – Casa de Cultură Gura Humorului
1988 – Expoziţie de grafică și pictură – „Salonul de primăvară” – Suceava
1988 – Expoziţie de caricatură – Cabinetul de partid Suceava
1988 – Expoziţie de caricatură cu tema: „Fumatul” – Spitalul Orășenesc Vatra Dornei
1988 – Expoziţie de caricaturi – BTT Suceava
1988 – Expoziţii la Brăila, Focșani, Casa de Cultură Gura Humorului
1990 – Expoziţie de grafică, destinată luptătorilor anticomuniști – Casa de Cultură Suceava
1993 – Expoziţie de grup – Centrul Cultural „Saint-Exupery” din Port Marly
1995 – Expoziţie de pictură – Rio Negro, Brasilia
1996 – Expoziţie personală – Banca Comercială Română Suceava
1996 – Salonul naţional al Caricaturiștilor – Gura Humorului
1996 – Expoziţie personală de grafică Muzeul Etnografic Gura Humorului
1996 – Expoziţie de grup – Muzeul Etnografic Gura Humorului
1996 – Expoziţie anuală – Suceava
1996 – Expoziţie de afiș și caricaturi „Luna Pădurii” – Suceava
1996 – Expoziţie – Rio Negro, Brasilia
1997 – Expoziţie grafică – Muzeul Etnografic Gura Humorului
1997 – Expoziţie de acuarelă și pastel – B.C.R. Suceava
1997 – Expoziţie de grafică – M.O.P.B. Gura Humorului
1997 – Expoziţie de pictură – M.O.P.B. Gura Humorului
1998 – Expoziţie de pictură – B.C.R. Suceava
1998 – Expoziţie personală – Festivalul de umor „Umor la Gura Humorului”
1998 – Expoziţie personală M.O.P.B. - Gura Humorului „Memoria retinei gulagului românesc” 1959-1964
1998 – Expoziţie personală – București
1998 – Expoziţie personală – Costinești
1998 – Expoziţie de caricatură – Inspectoratul General de Poliție București
1998 – Expoziţie de caricatură – Cercul Militar Buzău
1998 – Expoziţie de icoane pe lemn – M.O.P.B. Gura Humorului
1998 – Expoziţie de medalistică – M.O.P.B. Gura Humorului
2000 – Expoziţie de pictură – M.O.P.B. Gura Humorului
2000 – Expoziţie de pictură – M.O.P.B. Gura Humorului
2000 – Expoziţie de pictură – Centrul Școlar Gura Humorului
2000 – Expoziţie de grafică și pictură – M.O.P.B. Gura Humorului
2000 – Expoziţie de pictură – M.O.P.B. și Muzeul de artă „George Cot os” Gura Humorului
2000 – Expoziţie de pictură – M.O.P.B. și Muzeul de artă „George Cotos” Gura Humorului
2001 – Expoziţie de pictură – Biblioteca Municipală Vatra Domei
2001 – Expoziţie de pictură și medalistică, dedicată nașterii lui Eminescu – Gura Humorului
2002 – Expoziţie de pictură, dedicată zilei de 8 Martie – Biblioteca Municipală Vatra Domei
2002 – Expoziţie colectivă de caricatură – Galeriile de Artă Suceava
2002 – Expoziţie colectivă de caricatură – Banca Agricolă Suceava
2002 – Expoziţie colectivă de caricatură – Rădăuți
2002 – Expoziţie de pictură – Palatul Culturii Iași
2002 – Expoziţie de pictură – TVR Iași
2002 – Expoziţie de grup – Universitatea de Medicină și Farmacie Iași, Galeriile Rotonda
2002 – Expoziţie de grup – Muzeul de Istorie Suceava
2002 – Expoziţie colectivă „Academia Răzeșii” – Casa de Cultură Suceava
2002 – Expoziţie personală – Muzeul Judeţean de Istorie Suceava
2002 – Expoziţie de grup de caricatură – „Dom Polski” Suceava

2002 – Expoziţie de grafică – Primăria Municipiului Vatra Domei
2002 – Expoziţie de numismatică „1 Decembrie 2002” – M.O.P.B. Gura Humorului
2002 – Expoziţie colectivă de caricatură „Academia Răzeşii” – Suceava
2002 – Expoziţie dedicată lui Mihai Eminescu – M.O.P.B. Gura Humorului
2003 – Expoziţie personală „Mărţişor 2003” – M.O.P.B. Gura Humorului
2003 – Expoziţie personală la Festivalul Naţional „Umor la Gura Humorului”, ediţia a XII-a
2003 – Expoziţie personală artă decorativă – Casa de Cultură Vatra Dornei
2003 – Expoziţie de pictură – Hotelul „Best Western Bucovina” Gura Humorului
2003 – Expoziţie de pictură – Primăria Vatra Domei
2004 – Expoziţie de pictură – M.O.P.B., Muzeul de artă „George Cotos” Gura Humorului
2004 – Expoziţia de caricatură „Haz de necaz” – M.O.P.B. Gura Humorului
2005 – Expoziţia de caricatură „Haz de necaz” – Casa de cultură Vatra Domei
2005 – Expoziţie de acuarelă – Casa de cultură Vatra Domei
2005 – Expoziţia de pictură „Deco ART 66” – M.O.P.B. Gura Humorului
2005 – Expoziţie de caricatură – Complexul Muzeal Suceava
2005 – Expoziţie de pictură – M.O.P.B. Gura Humorului
2005 – Expoziţie de pictură – Casa de Cultură Vatra Domei
2006 – Expoziţie de artă decorativă „Deco ART 66” – Palatul Culturii Iaşi
2006 – Expoziţia de grup „Ateneul Artelor” – Pensiunea „Casa Albă” Frasin
2006 – Expoziţie internaţională de grup – Primăria Municipiului Suceava
2006 – Expoziţie de arta decorativă – Casa de Cultură „Platon Pardău” Vatra Domei
2006 – Expoziţia de grafică „Memoria retinei gulagului românesc” – Complexul Muzeal Suceava
2006 – Expoziţie de artă decorativă – Casa de Cultură Vatra Domei
2006 – Tabăra internaţională de pictură „Pllaner 2006”, „Ateneul Artelor” – Pensiunea „Casa Albă” Frasin
2006 – Expoziţia de grafică „Memoria retinei gulagului românesc” – Biblioteca Orăşenească Rădăuţi
2006 – Expoziţia personală „Itinerar plastic” – M.O.P.B. Gura Humorului
2006 – Expoziţie dedicată poetului Nicolae Labiş – Liceul Petru Muşat, Suceava
2006 – Expoziţie colectivă C.U.B. – Palatul Culturii Iaşi
2006 – Expoziţie colectivă C.U.B. – Complexul Muzeal al Bucovinei
2006 – Expoziţie personala de pictura – „MiGal” Suceava
2006 – Tabăra internaţională de pictură – Kiev, Ucraina
2007 – Expoziţie personală – Liceul de Informatică Suceava
2007 – Expoziţie de grafică – Casa de Cultură Vatra Domei
2007 – Expoziţie, împreună cu pictorul Ioan Bodnar – Consulatul General al Ucrainei la Suceava
2007 – Expoziţie colectivă „Tabăra internaţională de Pictură” – Prefectura Suceava
2007 – Expoziţie personală – Consulatul General al României la Cernăuţi
2007 – Expoziţie personală – la „Memorialul Sighet” din Sighetul Marmaţiei
2007 – Expoziţie personală – Prefectura Suceava, „Salonul Bucovina”
2007 – Expoziţie, împreună cu pictorul Ioan Bodnar – Casa de cultură Vatra Dornei
2007 – Tabăra internaţională de pictură – Vatra Dornei, Putna
2007 – Expoziţie personală de grafică satirică „Fllitt” – Bălcăuţi
2007 – Expoziţie personală „Memoria retinei…” şi „Fllitt” – Galeriile de Artă Rădăuţi
2007 – Expoziţie personală – Complexul Muzeal al Bucovinei
2007 – Expoziţie de grafică „Amintiri din gulag” – Bucureşti, A.F.D.P.R.
2007 – Expoziţie de grafică „Amintiri din gulag” – Mamaia, Constanţa
2007 – Expoziţie de grafică „Amintiri din gulag” – Turnu Severin
2007 – Expoziţie de grafică „Amintiri din gulag” – Iaşi
2007 – Expoziţie de grafică „Amintiri din gulag” – Braşov
2007 – Expoziţie de grafică „Amintiri din gulag” – Slobozia, Teleorman
2007 – Expoziţie colectivă de caricatură „Complexul Muzeal Bucovina” - Suceava
2007 – Expoziţie personală – Biblioteca Orăşenească Gura Humorului
2007 – Expoziţie colectivă de numismatică-medalistică şi cartografie – Prefectura Suceava

2008 – Expoziţie de grup, dedicată lui Eminescu – I.P.J. Suceava
2008 – Expoziţie colectivă de pictură şi artă decorativă – I.P.J. Suceava (24 ian.)
2008 – Expoziţie de acuarelă – Biblioteca Municipală din Rio Negro, Brasilia
2008 – Expoziţie de acuarelă – Biblioteca Publică din Parana-Curitiba, Brasilia
2008 – Expoziţie „Omul şi cartea" – Biblioteca Publică din Parana-Curitiba, Brasilia
2008 – Expoziţie colectivă – Oradea
2008 – Expoziţia „Memoria retinei gulagului românesc" şi „Holodomor" – Cernăuţi
2008 – Expoziţie colectivă – Casa de Cultură Târgu Neamţ
2008 – Expoziţia „Memoria retinei gulagului românesc" şi lansarea cărţii – Turnu-Severin
2008 – Expoziţie colectivă de pictură – Academia de Artă Riga, Letonia
2008 – Expoziţie caricatură – Prefectura Suceava
2008 – Expoziţie internaţională de pictură – Prefectura Suceava
2008 – Expoziţie colectivă de fotografii „Memoria gulagului…" – Gura Humorului
2008 – Expoziţia „Omul şi cartea" – Biblioteca Publică Parana-Curitiba, Brazilia
2008 – Expoziţia „Memoria retinei…" – Biblioteca Judeţeană Slatina, Olt
2009 – Expoziţie de pictură – Vatra Dornei
2009 – Expoziţie de acuarelă – Rio Negro, Brasilia
2009 – Expoziţie de fotografie „Brazilia" – Vatra Dornei
2009 – Expoziţie de pictură – Muzeul de Artă Slatina, Olt
2009 – Expoziţia „Retrospectiva 70 Radu Bercea" – M.O.P.B Gura Humorului
2009 – Expoziţie de grafică – ICAR Iaşi
2009 – Expoziţie de grafică – Râmnicu Sărat
2009 – Salonul de caricatură – Suceava
2009 – Expoziţie de grafică – Piteşti
2009 – Expoziţie de grup – Complexul Muzeal al Bucovinei
2009 – Expoziţie de acuarelă – Complexul Muzeal al Bucovinei
2010 – Expoziţie de acuarelă – M.O.P.B. Gura Humorului
2010 – Expoziţie de pictură neconvenţională – Cafeneaua „La Bomba", Gura Humorului
2010 – Expoziţie de pictură – Casa de Cultură „Platon Pardău" Vatra Domei
2010 – Expoziţia de fotografie „Un bucovinean, în Brazilia" – Cernăuţi
2010 – Expoziţia de pictură „Deco-Art 10" – Cernăuţi
2010 – Expoziţia de pictură „Deco-Art 10" – Ostriţa, regiunea Cernăuţi
2010 – Expoziţia de grafică „Deportaţii / Via Dolorosa" – Oraviţa
2010 – Expoziţie de grafică – Braşov
2010 – Expoziţia de pictură "Deco Art 10" – Galaţi
2010 – Expoziţia de grafică „Deportaţii / Via Dolorosa" – Drobeta Turnu Severin
2010 – Tabăra Internaţională de Pictură – Vatra Moldoviţei
2010 – Expoziţie colectivă de pictură – M.O.P.B Gura Humorului
2010 – Expoziţie personală de caricatură – Festivalul „Umor la Gura Humorului"
2010 – Expoziţia personal „Deportaţii / Via Dolorosa" – A.F.D.P.R. Timişoara
2010 – Salonul de caricatură – Suceava
2010 – Expoziţie de pictură colectivă interetnică – Galeria „Taras Şevcenko" Suceava
2010 – Expoziţia colectivă „Salonul de Artă" – Muzeul Bucovinei
2011 – Expoziţia „Deportaţii / Via Dolorosa" – Academia Civică din Bucureşti
2011 – Expoziţie personală de pictură – Putzk-Gdansk, Polonia
2011 – Expoziţie personală de caricatură – „Umor la Gura Humorului"
2011 – Expoziţia „Deportaţii / Via Dolorosa" – Muzeul din Reşiţa
2011 – Expoziţie personală de artă decorativă – M.O.P.B. Gura Humorului
2011 – Tabăra Internaţională de Pictură – Vama
2011 – Expoziţie personală de artă decorativă „Matrice 2011" – Galeria „Pogor" Iaşi
2011 – Expoziţie colectivă – M.O.P.B. Gura Humorului
2011 – Expoziţia „Peregrin 2011: Veneţia şi Bucovina" – M.O.P.B. Gura Humorului
2011 – Expoziţia personală „Metamorfoze 2011" – Vatra Dornei
2012 – Expoziţie personală – Galeria „Taras Şevcenko" din Suceava
2012 – Expoziţie personală – Muzeul Bucovinei
2013 – Expoziţia „Vrednici de Bucovina / Galerie a personalităţilor bucovinene"
2013 – „Drum Împărătesc" – Consiliul Judeţean Suceava – expoziţie personală
2013 – Expoziţie personală – Căminul Cultural Stulpicani
2013 – Expoziţie personală – Muzeul Obiceiurilor Populare din Bucovina, Gura Humorului
2013 – Expoziţia rectorilor Universităţii Suceava – Universitatea Suceava

2014 – Expoziție colectivă – Karlovy-Vary, Cehia
2014 – Expoziție de grup – Suceava
2014 – Tabăra Internațională de pictură Mănăstirea Humorului
2014 – Expoziție personală – Muzeului Obiceiurilor Populare din Bucovina, Gura Humorului
2014 – Expoziție personală – Casa de Cultură Vatra Dornei
2014 – Expoziție personală – Centrul Cultural Gura Humorului
2014 – Expoziție colectivă „Salonul de Vară" – Suceava, Iulius Mall
2014 – Expoziție colectivă – Suceava, City Gallery
2014 – Expoziție personală – Iași, Episcopia Catolică, Centrul „Birlic", Fălticeni
2014 – Expoziție colectivă – Casa de Cultură Vatra Dornei
2014 – Expoziție de pictură – Muzeul de Științe ale Naturii Suceava
2015 – Expoziție personală – Casa de Cultură Suceava
2015 – Expoziție personală – Fălticeni
2015 – Expoziție personală – Bulgaria, Gabrovo
2015 – Expoziție personală – Germania, Berlin
2015 – Expoziție personală – Ungaria, Budapesta
2015 – Expoziție personală – Muzeului Obiceiurilor Populare din Bucovina, Gura Humorului
2015 – Expoziție personală – Casa de Cultură Copou, Iași
2016 – Expoziție personală – Muzeului Obiceiurilor Populare din Bucovina, Gura Humorului
2016 – Expoziție personală – Casa de Cultură Ciocănești
2016 – Expoziție personală – Liceul „Nicu Gane", Fălticeni
2016 – Expoziție personală – Ansamblul arhitectural „In Memoriam"
2016 – Expoziție de grup – Casa de Cultură Vatra Dornei
2016 – Expoziție personală – Galeriile de artă „Artis" Slatina, Olt
2016 – Expoziție personală – Cetatea Neamțului
2016 – Expoziție personală – Muzeul Județean Piatra Neamț
2016 – Expoziție colectivă – Casa de Cultură Vatra Dornei
2016 – Expoziție personală – Galeria de Artă Rădăuți
2016 – Tabăra internațională de pictură Borșa, Maramureș
2016 – Expoziție M.R.G.R. Casa de Cultură Gura Humorului.

Participări internaţionale la concursuri de caricatură

1986-1987-1988 – Japonia: The Zomuri l-7-l Otemachi Chizoda-Ku-Tokyo
1986-1987-1988 – Belgia: Casino Beringam – International Salon des Humoristes-KioSkplein 1986-1987-1988 – Bulgaria: Humour and Satire – Gabrovo
1986 – Belgia: Knokke Heist
1986-1988 – Italia: Bienalle „L'arte dell umorisme nel monde" – Vercelli
1986-1987 – Iugoslavia: Redakcija „Osten" – Suetska Galeria na Karinaturi-Skopje
1988 – Turcia: Hurrzet Vakfi hur Han, Buzukdere-Istanbul
1988 – Italia: Umoristi a marostica, Veneţia
1988 – Iugoslavia: Zagreb
1986-1987-1988 – USA Wittz International Cartoon Magazine World + North Wales-Olanda: Gemeente amsteveen
1988 – Anglia: Waddingtons 1988 Cartoon Awards, Landmark, 32 Park Place, Leeds LSI ZPS-England
1987 – Salonul internaţional de caricatură Vercelli, Italia
1998 – Salonul internaţional de caricatură Mexic
1988 – Salonul internaţional de caricatură Franţa
1998 – Salonul internaţional de caricatură Tel-Aviv, Israel
1998 – Salonul de caricatură Belgia

Omul și artistul Radu Bercea înseamnă o sinonimie a neostenitelor evadări de sub teroarea realităţii prin operă, printr-o inconfundabilă respirare a luminii, într-o desfășurare cromatică inedită a confesiunilor. De aici, de la nevoie desprinderii de și din urgiile cotidianului, care se repetă și apasă aidoma unei lespezi de plumb asupra întregii noastre istorii, se justifică și se sublimează cealaltă realitate, personalizată și subiectivă doar până la duioșie, realitatea spovedaniilor cromatice, care admit și presupun o altă naștere, suprapusă peste cea întâmplată și premeditată drept aflare de trup în nebuloasele misterioase ale cosmicităţii, pe care Radu Bercea, prin picturile lui mereu novatoare, în ciuda aparenţei de academism târziu, le înrădăcinează sub urmele și umbrele trecerii pământești ale aflării de sine.

Din perspectivele subiective, din care i-am tot privit abundenţa de lucrări și de expoziţii din ultimele decenii – cele mai fecunde din întreaga lui viaţă, am sesizat două abordări distincte ale confesiunilor, cele narative, care ţin mai ales de peisaj, indiferent de

tehnica plastica pe care a abordat-o, și cele lirice, ba chiar cosmologice (mai rar cosmogonice, dar tot în conotaţie blagiană), cu teme abordate în encaustică și în tehnica de el inventată, decoart. Mai există, desigur, și rarele „naturi moarte", mai ales flori, cu un figurativ tranșant și doar în astfel de lucrări manifestat, cel al însingurării, al desprinderii abandonate de sub teroarea realităţii.

Lucrându-i un album anterior, „Bucovina mărturisită", și având toate împuternicirile decizionale din partea artistului, sub această covârșitoare impresie a refuzului brutalului real, am folosit drept culoare de contrast negrul, alegere inspirată pentru punerea în evidenţă a lucrărilor, dar nu și pentru mesajul pe care am vrut să-l transmit, în calitate de fascinat de creaţia lui Radu Bercea, pentru că încă nu înţelesesem că nu negrul, deși a încetăţenit un cuvânt în limbile slave („ciornîi"), este culoarea cerului îndepărtat, Cernunos, ci albastru-petrol, un albastru care doar sugerează întunecarea de dincolo de cerurile risipite în lumină. Acum, cu o altă volnicie, de a-i desluși năvalnice „Confesiuni cromatice", în ciuda faptului că noutatea o reprezintă uleiurile pe pânză, în care expresia academică pare să primeze, dar fără a abandona tușele impresioniste remarcabil, constat că dualitatea confesivă, de care vorbeam mai sus, primează, cromaticul fiind reverberare, scăpărare, vibrare de armonii, adică un fel de contururi dinamice ale confesiunilor, ale ideilor, ale viziunilor astrale. Chiar și cel mai „clasic" peisaj, ulei pe pânză sau acuarelă, înseamnă o discretă ademenire în simbolistica astrală, iar premeditarea aceasta artistică se deslușește fără echivoc mai ales în lucrările encaustica și, ceva mai încifrat, dar fără exagerări, în decoart. Cerul și verticalitatea desprinsă din odihna paradisiacă a trăirii Bucovinei alcătuiesc un ţel existenţial, o realitate dublă, dar sperată numai, imaginată, spuzită cu suflet și cu inteligenţă. În opera lui Radu Bercea, pentru care lucrările în encaustică și în decoart reprezintă cheile secrete, nu vom întâlni Bucovina pășită cu tălpile, ci Bucovina respirată și înţeleasă ca armonioasă risipă de cosmicitate, de sacru nepersuasiv, ci natural, firesc. Întâlnim ceva ce nu obligă, ceva ce nu-ţi pretinde nimic, deși ar putea fi ţel, năzuire și împlinire. E caracteristic pentru toţi creatorii cu adevărat bucovineni, din toate timpurile, nu să ne înfăţișeze așa cum suntem, ci așa cum visează ei că ne vom împlini cândva, iar de sub penelul lui Radu Bercea acele schiţe de năzuire acaparează răsfăţul de tușe sigure și de o uimitoare transparenţă.

Intenţionam, înainte de a coordona tehnoredactarea noului album de artă, „Confesiuni cromatice", să grupez lucrările pe tehnici de lucru, dar curând am înţeles că, în cazul lui Radu Bercea, nu tehnicile contează (și ce performanţe izbutește, de pildă, în encaustică, în care peisajul vibrează de cosmicitate; și ce dinamică a simbolisticii primordiale românești întâlnim în figurativele decoart!), ci confesiunea, adică complementaritatea de narativ și liric, cu evitarea conștientă a metaforei, în favoarea figurativului, un figurativ care adesea atinge metafizicul totemismului primordial. Chiar și în uleiuri pe pânză, acolo unde tehnicile academismului, cu înrudiri recognoscibile cu opera primilor trei mari pictori ai Bucovinei, Epaminonda Bucevschi, Eugen Maximovici și Archip Roșca, ies în evidenţă, Radu Bercea are acel plus figurativ, acea pecete a modernităţii, care ţine de misterul totemic al sugestiilor esenţializate, așa că opera lui nu îngăduie, din punctul meu de vedere, delimitări și inventarieri tehnice, fie și din simplul motiv că ea înseamnă, în primul rând, o evadare de sub teroarea realităţii. O evadare a creatorului Radu Bercea, dar și a noastră, a celor ce-i suntem îngemănaţi lăuntric. Și ca suflet, și ca dinamică a minţii.

Iarna, ulei pe pânză

Animal fantastic, decoart

Apus, acrilic

Iarna, pe Moldova, ulei pe pânză

Râul Moldova – Ariniș, acuarelă

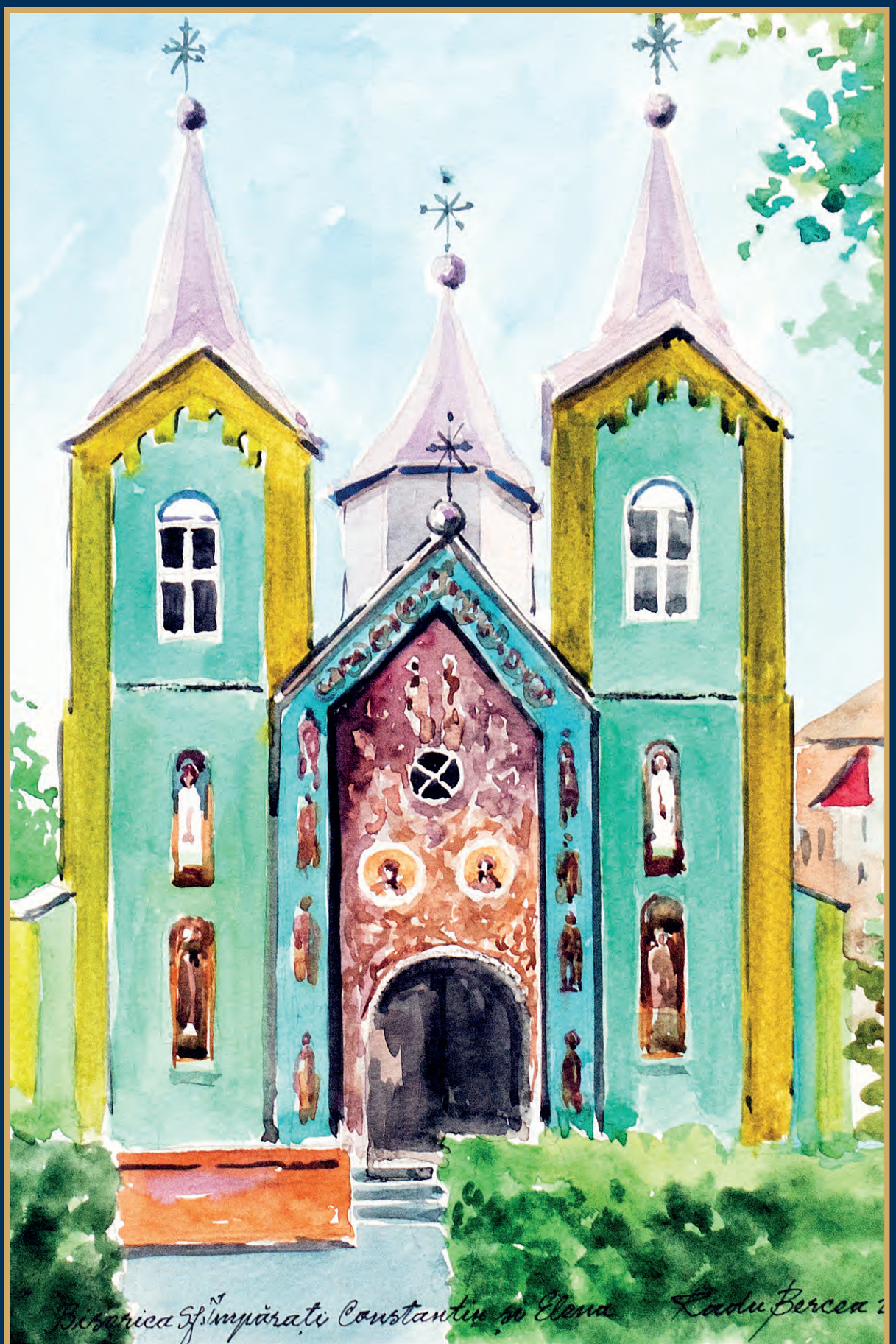

Biserică din Gura Humorului, acuarelă

Baia comunală, tempera

Natură statică, acrilic

Câmp de rapiță, acuarelă

La margine de sat, ulei pe pânză

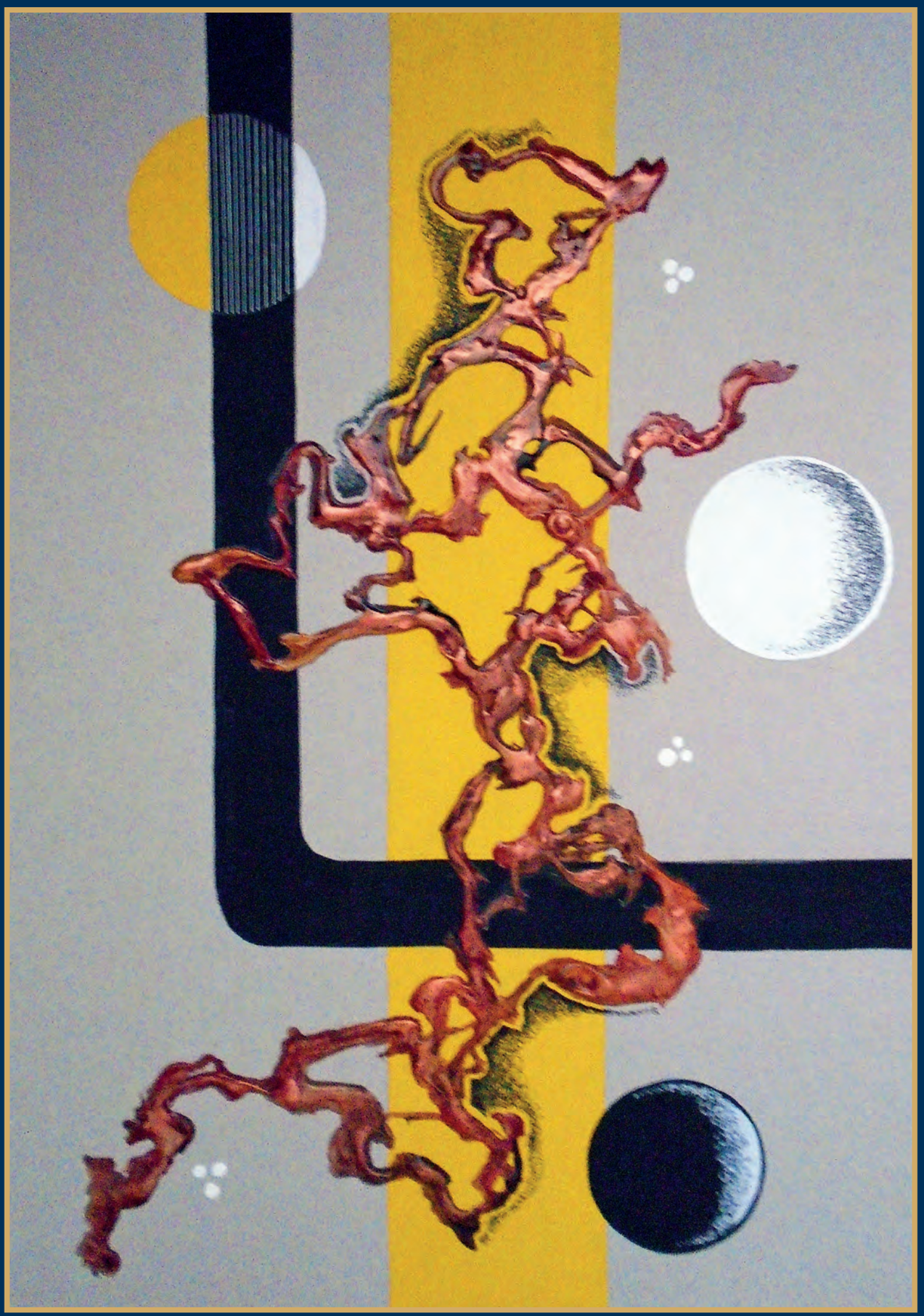

Arborele vieții, decoart

Canionul Tara, acuarelă

Cartier, acuarelă

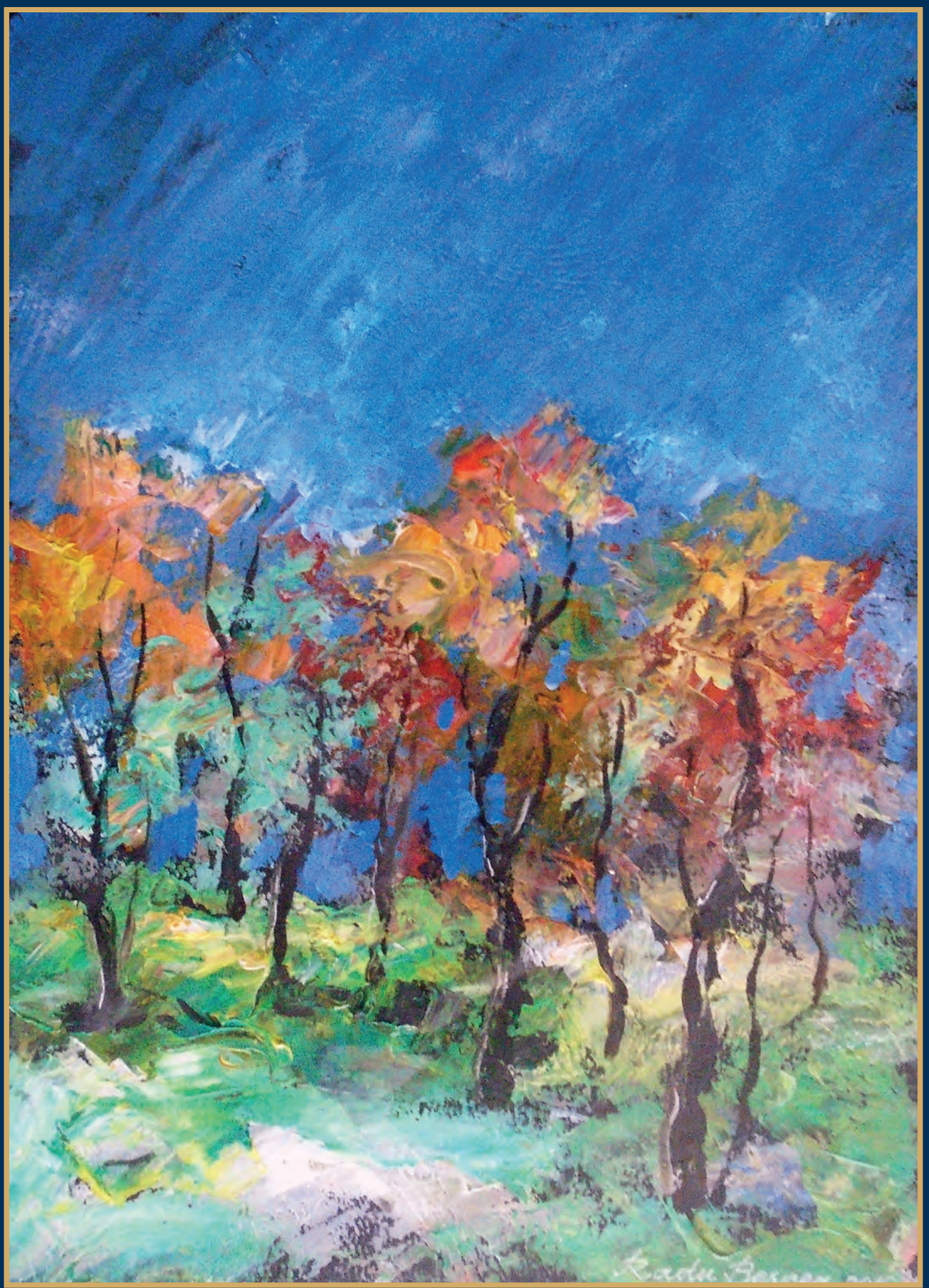

Rapsodie de toamnă, tempera

Constelaţia Dragonului, decoart

Crăiasa Zăpezii,
ulei pe pânză

Canton, acuarelă

Flori, acrilic

Cartier, tempera

Rio Negro – Brazilia, acuarelă

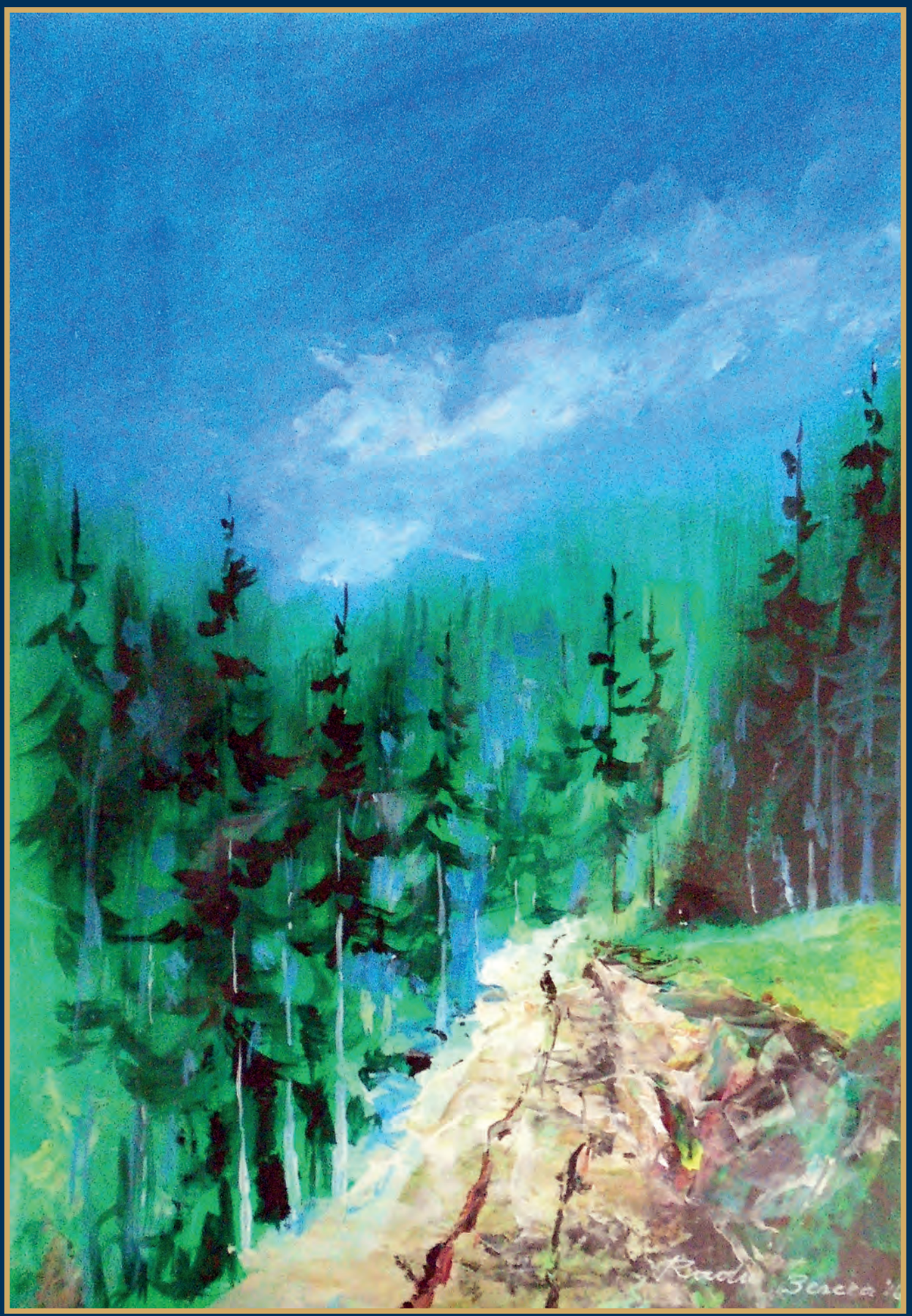

Calea spre cer, tempera

Cu capra,
ulei pe pânză

Sfârşit de vară, ulei pe pânză

Flori, acrilic

Flori, acrilic

Flori, acrilic